

SLÄKTFORSKARNAS
ÅRSBOK 2009

59

Innehåll

Johan Starbus – ein trefflicher conterfeymahler.

Som ung påstås han ha räddat Karl XI:s lik ur det brinnande slottet Tre kronor. Det kan knappast vara sant. Men senare blev han i alla fall – efter en lång studieresa på kontinenten – kunglig porträttmålare

Av *Barbro Waldenström* 9

Gränsinspektör i vilda östern. Henrik Blanckenhagen i Karelen.

På 1600-talet var Sverige ett vidsträckt rike med den östra gränsen en bit bortom det ännu inte anlagda Sankt Petersburg. I dessa ganska ociviliserade trakter skulle Henrik Blanckenhagen hålla ordning.

Av *Christina Backman* 31

Mannen som var nio år yngre än vad kyrkoboken påstår.

Ursprunget för släkten Kratz från Yxnerum i Östergötland visade sig vara svårt att spåra på grund av felaktigheter i kyrkböckerna. Men skam den som ger sig. Till slut kunde gåtan lösas.

Av *Magnus Bäckmark* 47

Varvstimmermannen Simon Johanssons estlandssvenska förfäder.

Det finns ganska många i Sverige som har sina rötter i de tidigare svenskspråkiga områdena i Estland. Och visst går det att forska också där. I äldre tider är kyrkböckerna till och med skrivna på svenska.

Av *Stig Östenson* 59

Corfitz Cronquist. Skånsk tidningsman och blivande emigrant.

Hans litterära talang var uppenbar. Som tioåring uppförde han sitt första skådespel och vid elva fick han en text publicerad. Men ett slagsmål 1857 kom abrupt att ändra hans levnadsbana.

Av *Åke Adolfsson* 81

En storsvuxen småförbrytares liv, leverne och släkt.

När den välbärgade bonden Gudmund Svensson och hans hustru Pernilla Persdotter i Morup i Halland år 1830 lät gifta bort sin dotter med Nils Andersson från Sibbarp, anade de knappast vad som väntade.

Av *Andreas Karlsson & Anna Karlsson* 91

Identitet okänd – jakten på Sofia.

Om jakten på Johanna Sofia Schedin alias Johanna Sofia Kihlström, Johanna Sofia Lundström, Maja Lisa Pettersson, Johanna Sofia Pettersson, Maria Sofia Ström, Helena Sofia Ramström, Johanna Sofia Pers...

Av *Bo Lindwall* 115

Gubben från Hvitemölle med sparvpolskan och guldsmeden Tydell.

Frisören och spelmannen Olof Andersson i Åhus kom att ägna en stor del av sitt liv åt att samla in gammal folkmusik. Det var så han lärde känna gubben med sparvpolskan.

Av *Mats Pettersson* 161

Glömda ansikten.

På auktioner dyker det ganska ofta upp gamla porträtt. Många gånger är det omöjligt att fastställa vem de föreställer. Men det finns undantag. Här blir några nyligen sålda porträtt identifierade.

Av *Magnus Bäckmark* 169

Bertram Pourel, fransk hovspråkmästare i 1600-talets Sverige.

En av många utlänningar som lockades till stormaktstidens Sverige var fransmannen Bertram Pourel. Det slutade illa. Han misshandlades till döds på Drottninggatan i Stockholm vid jultiden 1667.

Av *Mikael Nahlén & Hans Gidoff* 175

Henrik Nilssons andra hustru Ingeborg.

Det är i gamla rättegångsprotokoll som svaren på många släktforskargåtor finns. Här kan ny kunskap läggas till adliga ätterna Reuters ursprung på mödernet. Tack vare en arvstvist år 1607.

Av *Henrik Mosén* 205

Per och Marjana i Kvibille. Spår och villospår i mantalslängderna.

Gäckande luckor i antavlan kan släktforskaren sällan helt släppa. Det som inte gick att lösa häromåret kanske går i dag. Och så är jakten i gång i något nytt källmaterial. Kan mantalslängderna vara lösningen?

Av *Sven Johansson* 215

Nils Axelsson i Hackheda – en underfogde i 1600-talets Småland.

Nils Axelsson i Hackheda var inte vem som helst hemma i Drev. Han bekostade målningar i kyrkan och satt i främsta bänken. Men vad gjorde egentligen en underfogde och vilken roll hade han i samhället?

Av *Göran Sparrlöf* 229

Släkten Wallengren från Hyby.

Den som tittat på de amerikanska tv-serierna Baywatch och Falcon Crest har i slutet av varje avsnitt kunnat se namnet E.F. Wallengren skymta förbi i eftertexterna. Hans rötter finns i skånska Hyby.

Av *Pontus Möller* 257

Silverknekten Anders Lindboms karriär – men varifrån kom han?

Att söka är släktforskarens väg. Och naturligtvis önskar vi att letandet ska bli framgångsrikt, att målet ska nås. Så sker inte alltid. Men det betyder inte att resan därför skulle ha varit förgäves. Tvärtom.

Av *Kurt Hultgren* 267

Smålandssläkten Baaz under 1500- och 1600-talen.

En nära fyrahundra år gammal gravsten på Gårdsby kyrkogård – i behåll ännu för några år sedan men numera försvunnen – är en viktig pusselbit när smålandssläkten Baaz' äldre historia ska klarläggas.

Av *Lars Kenneth Dahlqvist* 299

En jägmästarsläkt på Åland.

I stormaktstidens Sverige tog Joen Nilsson ett kliv uppåt på den sociala stegen när han blev jägmästare på Åland. Men hans barn och barnbarn lyckades inte utnyttja försprånget till ytterligare sociala avancemang.

Av *Håkan Skogsjö* 329

Efterskörd & Kommentarer.

Släkten Fruncks äldre led av <i>Michael Lundholm</i>	339
Rättelse av <i>Pontus Möller</i>	342

Sveriges Släktforskarförbund.

Årsredogörelse 2008	343
---------------------------	-----

Presentation av författarna.	352
---	-----